

Nog geen spuitverbod sportvelden

Druk is even van de ketel

Het verbod op het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen op sportvelden en golfterreinen in 2017 is van de baan. Beheerders hebben van de staatssecretaris Mansveld van Infrastructuur en Milieu tot 2020 de tijd gekregen om alternatieven te ontwikkelen. De belangenorganisatie BSNC weet wat haar te doen staat.

Het zijn drukke maanden geweest voor de Branchevereniging Sport en Cultuurtechniek (BSNC), de belangenvereniging voor sportveldbeheerders en gemeenten die in eigen beheer sportvelden onderhouden. Maar directeur Ben Moonen is tevreden met het resultaat van het intensieve lobbywerk: beheerders van buitensportvelden mogen in elk geval nog tot 2020 chemie gebruiken om ziekten aan te pakken en onkruid te bestrijden. In die tijd moet de sector zich inspannen om alternatieven te ontwikkelen. Maar mocht er tegen die tijd geen goed alternatief beschikbaar zijn, dan blijft de (beperkte, pleksgewijze) inzet van chemie mogelijk.

En dat is winst, want in september vorig jaar dreigde nog een totaalverbod in 2017. Achtergrond voor dat voornemen van staatssecretaris Wilma Mansveld van Milieu en Infrastructuur was de toenemende druk vanuit de EU om het gebruik van chemie waar mogelijk te verminderen. "Maar de staatssecretaris wilde met haar voorstel een stap verdergaan", zegt Moonen. "Begrijp me goed, beheerders streven naar duurzaam onderhoud van sportvelden, met zo min mogelijk inzet van chemie. Maar een totaalverbod is in 2017 niet haalbaar." Al snel nadat Mansveld haar voornemen op een totaalverbod had bekendgemaakt, besloten de leden van de BSNC om de Taskforce

Gewasbescherming in te stellen, die de pijnpunten van sportparkbeheerders moest inventariseren. Het resultaat is het rapport Green Deal Sportvelden 2020 – Samen op weg naar een duurzame toekomst.

Pijnpunten

Een van de pijnpunten die in het rapport naar voren wordt gebracht, is een hogere onkruiddruk die de kwaliteit van de sportvelden aantast. Door het onkruid wordt de grasmat minder stabiel en komen er oneffenheden in het veld, waardoor het risico op blessures toeneemt. Overigens zal het effect van het chemieverbod op het onkruid pas na twee tot drie jaar in zijn volle omvang zichtbaar zijn, merken de auteurs op. Dan komen er steeds meer bloeiende onkruiden die weer zaad zullen produceren voor nieuwe onkruiden. Om de grasmatten nog enigszins bespeelbaar te houden, zullen extra maatregelen noodzakelijk zijn, zoals kaalschrapen, extra

verticuleren, wiedeggen en slitteren. Ook is extra graszaad nodig om kale plekken opnieuw in te zaaien. Natuurlijk zijn er wel technieken om het onkruid mechanisch uit de sportvelden te verwijderen. Te denken valt onder meer aan het 'scalperen' van het sportveld. Daarbij wordt de toplaag met oppervlakkig wortelende onkruiden en grassen verwijderd, terwijl de groeipunten van het cultuurgras intact blijven. Een zwart veld is zo in een paar dagen weer groen en bespeelbaar.

Niet veel enthousiasme

Moonen weet dat een beperkt aantal gemeenten in Nederland hun sportvelden onderhouden zonder de inzet van chemie. Maar veel enthousiasme is in het rapport niet te vinden over een gemeente die vijf jaar geleden stopte met chemische bestrijding. Ondanks intensieve mechanische onkruidbestrijding, 'staat op vooral de intensief bespeelde velden meer onkruid dan gras. In het voorjaar en zomer lijken deze velden soms net bloemenweiden, hetgeen de spelbeleving niet ten goede komt en tot veel klachten van de sporters leidt'. Veronkruiding is niet het enige pijnpunt. Uit de studie blijkt dat de kosten voor het niet-chemisch onderhouden van sportvelden 30 tot 50 procent hoger ligt. Daarbij komt nog dat de velden eens per tien jaar gerenoveerd moeten worden, waar dat mét de inzet van chemie maar eens in de twintig jaar noodzakelijk is. Voor golfterreinen is de financiële schade nog groter als schimmelziekten in greens niet langer chemisch mogen worden bestreden. Het enige alternatief is namelijk vervan-

gen van de green. Die ingrijpende maatregel kost 150.000 euro. Daar bovenop komen nog de indirecte kosten van 100.000 tot 300.000 euro doordat de green dan voor een periode van drie maanden niet bespeelbaar is. De taskforce pleit in zijn rapport voor een Green Deal Sportvelden. Met succes, want in een brief die staatssecretaris Mansveld dit voorjaar aan de Kamer stuurde, meldt zij dat zij voor onder meer sport- en golfterreinen een uitzondering wil maken. 'Ik zal met de maatschappelijke organisaties die deze terreinen beheren initiatieven ontwikkelen om binnen enkele jaren het aantal uitzonderingen tot een absoluut minimum te reduceren'. Doel van de Green Deal Sportvelden-aanpak – die overigens wordt gesteund door NOC*NSF en de Vereniging Sport en Gemeenten – is maximale verduurzaming van het gebruik van chemie op sport- en recreatieterreinen. Daarbij slaat 'verduurzaming' niet alleen op het milieu, maar ook op budget, benadrukt Moonen. "Elke gemeenten probeert de budgetten voor het onderhoud aan sportvelden terug te brengen, maar dat verhoudt zich slecht met het streven om het gebruik van chemie terug te dringen."

Leerstoel

Moonen erkent dat de deal niet vrijblijvend is. "De afspraken met de staatssecretaris moeten nog concreet worden gemaakt, maar duidelijk is dat we voortvarend alternatieven moeten ontwikkelen." De eerste stappen zijn al gezet. "Zo hebben we met de Nederlandse Golf Federatie (NGF) overeenstemming bereikt over het instellen van een bijzondere leerstoel 'Turfgrass Ecology' aan de WUR. Dat is een goede basis voor meer onderzoek naar

BSNC-directeur Ben Moonen: "Een totaalverbod in 2017 is niet haalbaar."

mechanische aanpak van ziekten en plagen. Daarnaast hopen we door het organiseren van onder meer congressen het kennisniveau van de beheerders te verhogen. Ook zijn er al gevorderde plannen voor het opzetten van een kennis- en expertisebank." ■